

Verslag

van Sjoerd Haitsma
onderwerp Omgevingswerkgroep Well 2018-Z4700
datum 26 februari 2018

aanwezig Vanuit het waterschap zijn aanwezig: Bibi Bregman; Marleen Weijters; Sjoerd Haitsma; Tine Reimer

Het doel van de bijeenkomst

Het doel van de bijeenkomst is om de omgevingswerkgroep mee te nemen in de stand van zaken van het project. Er staan drie specifieke punten op de agenda: terugkoppelen van de resultaten van de draagvlakmeting, het presenteren van de eerste inzichten m.b.t. de groene rivier en een toelichting op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Het waterschap Limburg heeft in het eerste deel van de verkenningsfase voor de dijkversterking Well onderzocht welke mogelijke alternatieven er zijn voor Well. Een deel van deze alternatieven komen vanuit de omgeving. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) beschrijft wat de alternatieven zijn die het waterschap verder onderzoekt en welke criteria worden gebruikt bij de beoordeling van de alternatieven.

Presentatie over de groene rivier, de NRD en het planproces

Sjoerd Haitsma en Bibi Bregman geven een presentatie over de groene rivier, de NRD en het verdere planproces na de NRD. De presentatie is bijgevoegd als bijlage bij dit verslag.

De groene rivier

In het hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei moeten 14 dijktrajecten worden versterkt. De huidige dijken hebben een veiligheidsnorm 1/50 en zijn daarmee overstroombaar, wat betekent dat het gebied achter de dijk fungeert als winterbed voor de rivier. De nieuwe dijken moeten voldoen aan een norm van 1/300 en zijn daarmee niet meer overstroombaar. De Maas verliest als resultaat hiervan een groot deel van zijn winterbed. Om zoveel mogelijk winterbed te behouden heeft Rijkswaterstaat langs de hele Maas 12 dijktrajecten in Limburg geïdentificeerd als geschikt voor systeemmaatregelen, waar het gebied wordt opengesteld voor de rivier als het hoogwater is. Vijf van deze trajecten vallen in het programma Noordelijke Maasvallei. Well is een van deze vijf.

Vanwege deze systeemmaatregelen heeft het waterschap, in opdracht van Rijkswaterstaat, een eerste onderzoek gedaan naar wat een groene rivier zou kunnen betekenen voor de waterstand en op welke manieren deze groene rivier kan worden vormgegeven. Dit onderzoek heeft 5 scenario's geïdentificeerd (zie bijlage) en leidt tot de conclusie dat een groene rivier veel waterstandsverlaging kan opleveren. Sjoerd licht toe dat er bij de groene rivier jaarlijks een kans van ongeveer 1/3 is dat er enkele centimeters water in het gebied staat (benedenstrooms). Bij de meest extreme scenario rivierafvoer, waarmee wordt gerekend (4000m³/seconde), kan het water 2,5 tot 3 meter boven maai-veld komen te staan. Of de groene rivier wordt meegenomen in de verdere dijkversterkingsopgave, wordt besloten bij de keuze voor het voorkeursalternatief (VKA). De beslissing over de groene rivier

ligt bij de minister en wordt verwacht in het voorjaar van 2019. De groene rivier wordt daarom ook uit een ander budget gefinancierd dan de dijkversterking.

Vragen over de groene rivier

Rekening gehouden met andere projecten

Er wordt gevraagd of andere dijkversterkingsprojecten en plannen worden meegenomen in de berekeningen voor de dijkhoogte bij Well. Sjoerd geeft aan dat alle plannen waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden, worden meegenomen. De beslissing over de groene rivier heeft invloed op de dijkhoogtes van trajecten stroomopwaarts. De dijken die nu al worden aangelegd in het kader van bijvoorbeeld Maaswerken hebben een lagere hoogte, omdat deze projecten ruim voor 2017 zijn gestart onder de norm die destijds gold (1/250).

Het proces

De aanwezigen geven aan dat ze geen goed beeld hebben van het proces en dat ze een overzicht en informatie missen over waar het waterschap mee bezig is en waar ze in het proces staan. Het gevoel dat ze niet weten wat er gaat gebeuren, wat van hun wordt verwacht en waar in het proces ze staan maakt het moeilijk om het vertrouwen te behouden. Ze willen graag weten hoe ze verder kunnen helpen, waar ze een bijdrage bij kunnen leveren en wat de consequenties van hun bijdrage is.

Sjoerd geeft aan dat de alternatieven die in de NRD zijn opgenomen, tot stand zijn gekomen op basis van onder de bijdrage vanuit de omgeving. Als mensen vinden dat er iets mist, is er de mogelijkheid om dat via een zienswijze op de NRD in te brengen. Als de effecten van de alternatieven bekend zijn, gaat het waterschap hierover in gesprek met de omgeving, zodat mensen inzicht krijgen in de effecten en eventuele aandachtspunten kunnen inbrengen en mogelijke optimalisaties aan het dijkontwerp om effecten te voorkomen of minimaliseren. Deze gesprekken vinden naar verwachting plaats rond de zomer.

Een van de aanwezigen in de zaal licht toe dat alle verslagen over dijktraject Well te vinden zijn op de website van het waterschap (<https://www.waterschaplimburg.nl/uwbuurt/artikel/overzicht/dijkversterking-well>). Dit kan de bewoners helpen om een beter beeld van het proces te krijgen.

Meedraaien

De belangengroep groene rivier wil graag weten hoe ze moeten reageren en wanneer ze in beeld wordt gebracht betreffende het ontwerp van de groene rivier. Sjoerd geeft aan dat de groene rivier eerst in het MER verder wordt bekeken en dat de berekeningen die vanavond worden toegelicht alleen de eerste aanzet is. Hij verwacht dat de bewoners worden uitgenodigd voor een ontwerpssessie over de groene rivier in de fase tussen de NRD en het MER (voor de zomervakantie).

De verantwoordelijke voor het proces en het besluit

Er wordt gevraagd naar de aanwezigheid van het waterschap en Rijkswaterstaat bij de omgevingswerkgroep. De bewoners zien graag dat de partijen die verantwoordelijk zijn voor de beslissingen van het project ook zelf vertellen hoe het proces loopt en hoe ze de beslissingen nemen. Sjoerd zal dit doorgeven aan deze partijen, maar geeft ook aan dat de manier waarop het nu gaat, een gangbare

manier van werken is. Het waterschap heeft het ingenieursbureau in de arm genomen voor deze dijkversterking en het ingenieursbureau vertegenwoordigd dan ook het waterschap.

DE NRD en het planproces

Bibi Bregman licht toe waarom bij Well gekozen is voor een zogeheten m.e.r.-procedure. Voor versterking van de huidige dijk alleen is vaak geen milieueffectrapportage nodig. Bij Well speelt ook het beekherstel en de groene rivier. Deze twee aspecten leiden tot potentieel grotere veranderingen in het gebied en dat is de reden dat het waterschap ervoor gekozen heeft om bij Well (en de vier andere trajecten waar een systeemmaatregel speelt) een m.e.r.-procedure te doorlopen.

De NRD is de eerste stap in een m.e.r.-procedure. In de NRD worden alle onderzochte alternatieven kort beschreven die verder worden meegenomen in het MER, en beschrijft de aanpak voor het MER. Het MER is een beoordelingsinstrument. In het MER worden de alternatieven beoordeeld op een aantal criteria. Deze criteria worden ook al beschreven in de NRD.

Het proces is in Nederland hetzelfde voor alle grote infrastructurele projecten en bestaat van vier fasen:

- voorverkenning;
- verkenning (NRD opstellen, MER fase 1 en VKA voorgesteld);
- planuitwerking (definitieve VKA-keuze en MER fase 2);
- realisatie.

In de verkenningfase wordt de NRD opgesteld, fase 1 van het MER wordt uitgevoerd en het voorkeursalternatief (VKA) wordt voorgesteld. Het MER fase 1 beoordeelt alle alternatieven van de NRD op basis van een beoordelingskader (zie presentatie in de bijlage). Vanuit deze beoordeling wordt een voorkeursalternatief (VKA) gekozen. Het MER fase 2 beoordeelt het VKA verder in detail. Hier wordt besloten waar het precies komt te liggen, hoe hoog het wordt, etc.

De NRD voor Well is nu opgesteld en wordt half maart gepubliceerd door de provincie. De bewoners en andere belanghebbenden kunnen binnen 4 weken na de publicatie zienswijzen indienen. Zienswijzen gaan hier vooral over alternatieven die worden beoordeeld in het MER fase 1 en de criteria waarop wordt beoordeeld.

De alternatieven in de NRD

Een deel van de onderzochte alternatieven die het waterschap onderzoekt komen van de bewoners. De meeste van de alternatieven die de omgeving heeft aangedragen, worden meegenomen in de komende MER fase 1, maar een aantal alternatieven vervallen. Dat geldt voor enkele alternatieven ten noorden van het Leukermeer. Uit het onderzoek blijkt dat deze alternatieven een verlies van minimaal 100 hectare winterbed zouden kosten. Dit verlies is, samen met de kosten voor de alternatieven, te groot in vergelijking met het aantal extra woningen die worden beschermd. Daarom worden deze alternatieven niet verder meegenomen. Dit is toegelicht aan de direct belanghebbenden in een bijeenkomst. Het alternatief rondom jachthaven Valckx, ten zuiden van het Leukermeer, is in overleg met de eigenaar ook komen te vervallen, omdat de gebouwen van de jachthaven hoog genoeg liggen.

De alternatieven die tot nu toe in het project zijn onderzocht, waren steeds toegespitst per dijksectie. In de NRD zijn al deze alternatieven per sectie samengevoegd in vier alternatieven voor het gehele dijktraject. Deze alternatieven brengen de hele bandbreedte in beeld. Het te kiezen voorkeursalternatief kan een combinatie zijn bouwstenen uit de vier alternatieven en is dus niet per se één van deze alternatieven.

De vier alternatieven die worden bekeken zijn (zie ook presentatie in de bijlage):

- 1 versterken huidige kering;
- 2 dijkeruglegging met maximale bescherming;
- 3 dijkeruglegging met bescherming bebouwing;
- 4 maximale dijkeruglegging.

Ook het overzicht van het beoordelingskader en thema's die in het MER worden onderzocht is te vinden in de bijgevoegde presentatie. Sommige bewoners geven aan dat ze alternatief 3 de beste optie vinden. Anderen geven aan dat ze meer details willen zien voor ze hier iets over kunnen zeggen. Er waren meerdere vragen over de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van het project. Bibi geef aan dat ruimtelijke kwaliteit een doelstelling is van het project en ook een beoordelingscriterium.

Wat is het verdere proces

- De NRD wordt naar verwachting half maart gepubliceerd. Vanaf de publicatie is de ter inzage legging 4 weken. De zienswijzen worden meegenomen in het MER fase 1. De inloopavond van de NRD bij Well is gepland op woensdag 28 maart, van 16.00 - 20.00 uur in MFC De Buun. Bij deze bijeenkomst kunnen ook mondeling zienswijzen worden ingediend;
- Het MER van fase 1 en het voorstel voor het VKA is naar verwachting gereed in het najaar van 2018. Na publicatie van het MER fase 1 hebben de bewoners 6 weken de tijd om zienswijzen in te dienen. Deze zienswijzen worden meegenomen bij de keuze voor het definitieve VKA gekozen.

Voordat er de definitieve besluiten over de NRD, het MER en het VKA worden genomen, wordt de stuurgroep geraadpleegd. Deze bestaat uit onder andere Rijkswaterstaat, het waterschap, wethouders van de gemeenten en de provincie. Het waterschap neemt het uiteindelijke besluit over de dijkversterking en de minister neemt een besluit over de groene rivier.

Vragen en antwoorden

Tijdens de bijeenkomst kwamen daar een paar vragen die niet meteen konden worden beantwoord. Hieronder is antwoord gegeven op deze vragen.

- Krijg je een bevestiging voor jouw zienswijze als je deze per de post toestuurt?
Ja, de provincie stuurt een bevestiging van ontvangst van de zienswijze.
- Hoe hoog ligt Wellerlooi en hoe vaak overstroomt het gebied naar verwachting?
Wellerlooi ligt op verschillende hoogten, hier is geen eenduidig antwoord op te geven. Kijken we naar de woningen in Wellerlooi dan verwachten we dat een deel van deze woningen in 2018 een kans hebben op een overstroming die kleiner is dan 1/100^e per jaar. Dit is de

waterstand waar de dijken in onder andere Well vandaag tegen bestand zouden moeten zijn. Wellerlooi heeft in 2018 dus nog geen dijk nodig. Dijken worden ontworpen voor een periode van 50 jaar. Door klimaatverandering verwachten we in de toekomst meer water waardoor dezelfde waterstand vaker voorkomt. De verwachting is dat een deel van Wellerlooi daardoor een grotere kans heeft op een overstroming, ongeveer 1/100^e tot 1/30^e per jaar. Het merendeel van Wellerlooi ligt hoger en heeft een veel kleinere kans op een overstroming.

Digitale nieuwsbrief Dijkversterkingen

Om nog meer op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in uw gebied, hebben wij de digitale nieuwsbrief voor u.

U kunt zich hiervoor aanmelden via www.waterschaplimburg.nl/email

Hierbij kunt u aangeven voor welk onderwerp (bijv. Dijkversterkingen) en voor welke gemeente u uw nieuws wilt ontvangen.

Indien u geen voorkeur van gemeente opgeeft, dan zijn alle artikelen over het gekozen onderwerp zichtbaar.